

СИЛАБУС

навчальної
дисципліни

«СОЦІОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ»

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий
ІНСТИТУТ професійної
освіти та технологій

КАФЕДРА
Економіки та управління

Освітній ступінь

бакалавр

3

Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної
програми

3 рік, V семестр
Вибірковий компонент
в межах університету

Дні занять
Мова викладання
Консультації

згідно з розкладом
українська
щопонеділка 12.00-13.00
з можливістю дистанційної роботи на
платформах Moodle, ZOOM та Google-
class).

Викладач

Пшенична Тетяна Миколаївна
кандидат економічних наук
pshenychnatn@gmail.com

Контакти

1. Опис навчальної дисципліни

2. Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Для всіх спеціальностей університету	Вибіркова	
Змістових модулів – 3		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	76 год.
		Індивідуальні завдання	
		Вид контролю:	Вид контролю:
залік	залік		

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає у формуванні у студентів професійного світогляду шляхом засвоєння нових знань із соціології економіки та сприяння формуванню у студентів соціологічного підходу до розуміння соціально-економічних процесів у суспільстві, уявленню про соціальні процеси в сфері економіки, а також – вивчення особливостей соціального механізму регулювання господарських відносин.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціологія економіки» є:

- засвоїти основні поняття та категорії економічної соціології;
- розглянути специфіку сучасних соціально-економічних процесів;
- дослідити основні господарські ролі людини в суспільстві;
- оцінити економічну та соціальну ефективність системи соціальних механізмів;
- дослідити соціальні процеси та системну методологію управління соціальними процесами;

- оцінити формування процесу моніторингу соціальних процесів і соціально-статистичної діагностики в суспільстві;
- дослідити фактори поведінки людини на ринку праці та її соціального захисту;
- визначити особливості процесу управління міграційними процесами в суспільстві;
- розуміти ідеологію та значення соціального партнерства в суспільстві;
- дослідити соціальні аспекти управління трудовим колективом.

Статус навчальної дисципліни: вибіркова з межах університету

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні вміти розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі «Соціологія» або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Студент повинен володіти наступними професійними компетенціями (табл. 1):

Структура професійних компетенцій
з навчальної дисципліни «**СОЦІОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ**»

Національна рамка кваліфікації (Україна)	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
Змістовний модуль I. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ.				
Тема 1: ПРЕДМЕТ, ЗМІСТ СОЦІОЛОГІЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ МЕТОДОЛОГІЯ.				
1.1. Соціалізація економічних відносин	Знати передумови формування соціального менеджменту	Уміти розрізняти основні передумови формування соціального менеджменту	Здатність працювати в команді при аналізі етапів становлення і розвитку соціології економіки, предмету соціології економіки, загальнонаукових і специфічних методів соціології економіки.	Використовувати конкретні методи соціології економіки в залежності від предмету дослідження (соціальні процеси; соціальна сфера) і з врахуванням функцій соціології економіки в умовах невизначеності.
1.2. Предмет і методи соціології економіки.	Знати предмет і об'єкт соціології економіки.	Уміти розрізняти різні трактування поняття «соціологія економіки», соціальні процеси і соціальну сферу.		
	Знати основні методи соціології економіки.	Уміти розрізняти основні методи соціології економіки		
1.3. Функції соціології економіки	Знати функції соціології економіки.	Уміти розрізняти функції соціології економіки.		
Тема 2: РОЛЬ І МІСЦЕ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В СОЦІОЛОГІЇ ЕКОНОМІКИ.				
2.1. Сутність та принципи соціальної політики	Знати суть та принципи соціальної політики.	Уміти класифікувати і визначати конкретні принципи соціальної політики	Вміння працювати в команді при аналізі різних підходів та принципів соціальної політики в соціології економіки.	Уміти враховувати дію соціальної політики в практичній діяльності в умовах невизначеності.
2.2. Соціальна справедливість в соціальній політиці.	Знати різні підходи до соціальної справедливості в соціальній політиці.	Уміти визначати та аналізувати принципи соціальної справедливості.		
2.3. Діагностика соціальної безпеки	Знати завдання та підходи до забезпечення соціальної безпеки.	Уміти розрізняти загрози та стратегічні напрямки соціальної безпеки.	Вміння працювати в команді при аналізі та визначенні підходів до соціальної безпеки в соціальній політиці.	Уміти визначати загрози для соціальної безпеки в практичній діяльності в умовах невизначеності.

а. Характеристика моделей соціальної політики в країнах з розвинутою ринковою економікою	Знати основні моделі соціальної політики.	Уміти розрізняти моделі соціальної політики.	Вміння працювати в команді при визначенні моделей в соціальній політиці.	Уміти визначати моделі соціальної політики в практичній діяльності в умовах невизначеності.
Змістовний модуль II. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.				
Тема 3: УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЦЕСАМИ В СОЦІАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ.				
3.1. Регулювання зайнятості населення.	Знати принципи і механізми регулювання зайнятості населення; класифікацію заходів регулювання зайнятості населення	Уміння визначати принципи і механізми регулювання зайнятості населення; класифікацію заходів регулювання зайнятості населення	Вміння працювати в команді при аналізі принципів і механізмів регулювання зайнятості населення.	Студенти повинні вміти аналізувати механізми регулювання зайнятості населення в практичній діяльності в умовах невизначеності
3.2. Державне регулювання доходів населення. Доходи населення і показники соціальної забезпеченості. Механізм державного регулювання доходів населення.	Знати показники соціальної забезпеченості і механізм державного регулювання доходів населення.	Уміти класифікувати показники соціальної забезпеченості і конкретні механізми державного регулювання доходів населення.	Уміння доносити до фахівців і нефахівців інформацію щодо конкретних механізмів державного регулювання доходів населення.	Студенти повинні вміти враховувати механізми державного регулювання доходів населення в практичній діяльності в умовах невизначеності
Соціальні проблеми міграції і напрямки їх вирішення. Міжнародна міграція робочої сили як соціальне явище. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили. Регулювання міжнародних міграційних процесів.	Студенти повинні знати класифікацію міжнародної міграції робочої сили, категорії мігрантів та причини міграції робочої сили. Студенти повинні знати соціально-економічні наслідки міграції робочої сили для країн експортерів та імпортерів робочої сили.	Студенти повинні вміти класифікувати види міграції робочої сили, категорії мігрантів та причини міграції робочої сили. Студенти повинні вміти визначати позитивні та негативні наслідки міграції робочої сили для країн експортерів та імпортерів робочої сили.	Вміння працювати в команді при аналізі стану, рівня, напрямків та причин міграції робочої сили. Уміння доносити до фахівців і нефахівців інформацію щодо конкретних механізмів державного регулювання міграції	Студенти повинні вміти застосовувати свої знання та навички для аналізу стану, рівня, напрямків та причин міграції робочої сили і визначати необхідні методи державного регулювання міжнародної міграції робочої сили в умовах

	Студенти повинні знати рівні та методи державного регулювання міжнародної міграції робочої сили	Уміти визначати переваги і недоліки різноманітних методів державного регулювання міжнародної міграції робочої сили	робочої сили регулювання	невизначеності
Тема 4: УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ СФЕРОЮ В СОЦІАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ.				
4.1. Державне регулювання системи освіти	Знати механізм управління в галузі освіти та методи державного регулювання освітнього процесу	Уміти класифікувати методи державного регулювання освітнього процесу за різними формами	Здатність працювати в команді при аналізі методи державного регулювання освітнього процесу за різними формами	Уміння застосовувати різноманітні методи державного регулювання освітнього процесу в умовах невизначеності
4.2. Моделі державного регулювання системи охорони здоров'я. Загальні принципи формування моделі охорони здоров'я. Ринкова модель організації системи охорони здоров'я. Соціальна модель системи охорони здоров'я. Суспільно-приватна модель системи охорони здоров'я. Медичне страхування як система організаційних та фінансових заходів системи охорони здоров'я.	Знати моделі державного регулювання системи охорони здоров'я: ринкову, соціальну, суспільно-приватну. Знати сутність системи медичного страхування.	Уміти визначати моделі державного регулювання системи охорони здоров'я за відповідними критеріями	Здатність працювати в команді при аналізі різноманітних моделей державного регулювання системи охорони здоров'я	Уміння застосовувати різноманітні моделі державного регулювання системи охорони здоров'я в умовах невизначеності
4.3. Управління сферою культури. Організаційно-правові засади управління культурою.	Знати основні елементи моделі державної політики у сфері культури, моделі державної культурної політики, моделі фінансування державою сфери культури.	Уміти визначати моделі державної культурної політики та моделі фінансування державою сфери культури.	Здатність працювати в команді при аналізі різноманітних моделей державної культурної політики та моделей фінансування державою сфери культури.	Уміння застосовувати різноманітні моделі державної культурної політики та моделі фінансування державою сфери культури в умовах невизначеності

4.4. Державне регулювання сфери фізичної культури та спорту.	Знати моделі управління фізичною культурою і спортом, моделі спортивного законодавства.	Уміти визначати моделі управління фізичною культурою і спортом, моделі спортивного законодавства	Здатність працювати в команді при аналізі різноманітних моделей управління фізичною культурою і спортом, моделей спортивного законодавства	Уміння застосовувати різноманітні моделі управління фізичною культурою і спортом, моделі спортивного законодавства в умовах невизначеності.
--	---	--	--	---

Змістовний модуль III. СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО І ЕФЕКТИВНІСТЬ СОЦІАЛОЛОГІЇ ЕКОНОМІКИ.

Тема 5: РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.

5.1. Концепції маркетингу.	Знати концепції маркетингу: виробнича; концепція вдосконалення товару; концепція інтенсифікації комерційних зусиль; концепція маркетингу; концепція соціально-етичного маркетингу.	Уміти визначати концепції маркетингу.	Здатність працювати в команді при визначенні конкретної концепції маркетингу	Студенти повинні вміти застосовувати свої знання та навички при впровадженні підприємствами соціально-етичної концепції маркетингу в умовах невизначеності
5.2. Соціально-етичний маркетинг.	Студенти повинні знати передумови виникнення соціально-етичного маркетингу, особливості впровадження підприємствами соціально-етичної концепції маркетингу, принципи захисту інтересів споживачів.	Студенти повинні вміти аналізувати особливості впровадження підприємствами соціально-етичної концепції маркетингу, принципи захисту інтересів споживачів	Здатність працювати в команді при аналізі особливостей впровадження підприємствами соціально-етичної концепції маркетингу з урахуванням принципів захисту інтересів споживачів	

<p>5.3. Соціальна відповідальність бізнесу.</p>	<p>Студенти повинні знати рівні соціальної відповідальності бізнесу, основні ініціативи соціально-відповідальної діяльності організацій, вигоди для бізнесу від виконання принципів соціальної відповідальності, переваги, які отримує суспільство від дотримання бізнесом принципів соціальної відповідальності, моделі соціальної відповідальності бізнесу.</p>	<p>Студенти повинні вміти аналізувати різноманітні моделі соціальної відповідальності бізнесу, визначати їх переваги і недоліки</p>	<p>Здатність працювати в команді при аналізі різноманітних моделей соціальної відповідальності бізнесу, визначенні їх переваг і недоліків</p>	<p>Студенти повинні вміти застосовувати принципи соціальної відповідальності бізнесу в практичній діяльності в умовах невизначеності</p>
---	---	---	---	--

Тема 6: СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ЇЇ ДІАГНОСТИКА.

<p>6.1. Діагностика рівня соціальної безпеки. Рівень життя. Якість життя. Індекс людського розвитку. Індекс сталого розвитку.</p>	<p>Студенти повинні знати компоненти рівня життя, основні показники рівня життя, параметри якості життя, компоненти ІЛР, показник ІЛР, індикатори ІЛР, базовий набір індикаторів сталого розвитку.</p>	<p>Студенти повинні вміти аналізувати рівень життя, якість життя, індекс людського розвитку, індекс сталого розвитку.</p>	<p>Здатність працювати в команді при аналізі рівня життя, якості життя, індексу людського розвитку, індексу сталого розвитку.</p>	<p>Студенти повинні вміти застосовувати критерії ефективності соціального менеджменту в практичній діяльності в умовах невизначеності</p>
<p>6.2. Соціальна диференціація та її вимірювання</p>	<p>Студенти повинні знати основні причини нерівності доходів, показники диференціації доходів: криву Лоренца; коефіцієнт (індекс) Джіні; децильний коефіцієнт</p>	<p>Студенти повинні вміти визначати показники диференціації доходів: криву Лоренца; коефіцієнт (індекс) Джіні; децильний коефіцієнт</p>	<p>Здатність працювати в команді при визначенні показників диференціації доходів населення</p>	<p>Студенти повинні вміти застосовувати показники диференціації доходів населення в практичній діяльності в умовах невизначеності.</p>

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Соціалізація економіки

Тема 1. Предмет, зміст соціології економіки та її методологія

Соціалізація економічних відносин. Передумови формування соціальної економіки. Ринковий механізм та притаманні йому риси. Концепція соціальної ринкової економіки. Глобальні передумови соціалізації економіки. Риси соціалізації економічних відносин.

Предмет і методи соціології економіки. Соціальні відносини. Соціологія економіки. Об'єкт досліджень соціології економіки. Предмет соціології економіки. Соціальні процеси: зайнятість і безробіття; формування доходів населення; прожитковий мінімум; проблеми міграції. Соціальна сфера: освіта; охорона здоров'я; культура; фізкультура і спорт. Суб'єкти соціології економіки. Загальнонаукові методи соціології економіки. Специфічні методи соціології економіки.

Функції соціології економіки. Теоретично-пізнавальна функція. Прогнозуюча функція. Управлінська функція. Ідеологічна функція. Соціальна функція.

Тема 2. Роль і місце соціальної політики в соціології економіки

Сутність та принципи соціальної політики. Соціальна політика. Мета соціальної політики. Соціальна політика держави. Соціальний та економічний підходи. Ознаки соціальної держави. Принципи соціальної політики: принцип верховенства права; принцип гуманізму; принцип свободи економічної діяльності, у т.ч. підприємництва; принцип зайнятості населення; принцип соціальної справедливості; принцип соціального партнерства; принцип соціального захисту та виконання соціальних гарантій.

Соціальна справедливість у соціальній політиці. Соціальна справедливість. Погляди на соціальну справедливість: егалітаристський підхід; елітаристський підхід; роулсіанський підхід; утилітарний підхід; ринковий підхід.

Діагностика соціальної безпеки. Соціальна безпека. Підходи до визначення поняття «соціальна безпека». Загрози соціально безпеки. Стратегічні напрями розвитку сучасної соціальної економіки.

Характеристика моделей соціальної політики в країнах з розвинутою ринковою економікою. Класифікація моделей соціальної політики. Моделі Комісії Європейського Співтовариства соціальної політики: «Бісмаркова» модель та «Бевериджська» модель. Класифікація моделей з точки зору здатності подолання бідності, використання механізмів податкового перерозподілу та вирішення проблем зайнятості: ліберальна, соціал-демократична, консервативна (інституціональна), католицька. Загальна характеристика моделей соціальної

політики. Переваги та недоліки соціального страхування в моделях соціальної політики. Характеристика моделей соціальної політики.

Змістовий модуль II. Практичні аспекти соціальної економіки

Тема 3. Управління соціальними процесами в соціальній економіці

Регулювання зайнятості населення. Державне регулювання зайнятості населення. Принципи державне регулювання зайнятості населення. Механізм регулювання зайнятості населення. Класифікація заходів регулювання зайнятості населення: за масштабами впливу (загальні, селективні); за способом впливу (прямі, непрямі); за типом впливу (активні, пасивні); за змістом (економічні, адміністративні, ідеологічні); за об'єктом впливу (заходи спрямовані на кількісні параметри робочої сили, заходи спрямовані на якісні характеристики робочої сили, заходи спрямовані на організаційний аспект ринку робочої сили). Програми регулювання зайнятості (активні, пасивні).

Державне регулювання доходів населення. Доходи населення і показники соціальної забезпеченості. Доходи населення. Показники соціальної забезпеченості: рівень життя; «споживчий кошик» (мінімальний «споживчий кошик», раціональний рівень споживання); «якість життя».

Механізм державного регулювання доходів населення. Принципи політики регулювання доходів населення. Державний механізм регулювання доходів: регулювання оплати праці та інших первинних доходів населення і підприємств; регулювання доходів через податкову систему; перерозподіл через державний бюджет; регулювання кінцевого споживання товарів і послуг.

Соціальні проблеми міграції і напрямки їх вирішення. Міжнародна міграція робочої сили як соціальне явище. Міжнародна міграція робочої сили. Класифікація міжнародної міграції робочої сили. Категорії мігрантів. Причини міграції робочої сили.

Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили. Соціально-економічні наслідки міграції робочої сили для країн експортерів (позитивні; негативні). Соціально-економічні наслідки міграції робочої сили для країн імпортерів (позитивні; негативні).

Регулювання міжнародних міграційних процесів. Цілі державного регулювання міграційних процесів. Рівні державного регулювання міграційних процесів (національний; міждержавний; міжнародний). Методи регулювання міжнародної міграції робочої сили: вимоги до професійної кваліфікації; обмеження особистого характеру; кількісне квотування; економічне регулювання; тимчасові обмеження; географічні пріоритети; заборони.

Тема 4. Управління соціальною сферою в соціальній економіці

Державне регулювання системи освіти. Система освіти. Базові функції держави у сфері освіти. Механізм управління в галузі освіти. Методи державного регулювання освітнього процесу за формою впливу: методи прямого впливу (державне замовлення, ліцензування, акредитація, встановлення освітніх стандартів, квотування, пільги і субсидії, пряме бюджетне фінансування); методи опосередкованого впливу (оподаткування, кредитування, амортизаційні відрахування). Методи державного регулювання освітнього процесу залежно від засобів впливу: правові; економічні; адміністративні; донорські; морально-етичні. Стратегії державного регулювання діяльності вищої школи. Головні тенденції оновлення освіти.

Моделі державного регулювання системи охорони здоров'я. Загальні принципи формування моделі охорони здоров'я. Принципи стратегії фінансування та організації охорони здоров'я. Головні економічні характеристики системи охорони здоров'я. Основні економічні моделі галузі охорони здоров'я: платна медицина; державна медицина; система охорони здоров'я, що ґрунтується на засадах соціального страхування. Моделі організації та фінансування галузі охорони здоров'я: ринкова модель; соціальна модель (система Бісмарка; система Беверіджа; система Семашко); суспільно-приватна модель.

Ринкова модель організації системи охорони здоров'я. Роль держави в ринковій моделі організації системи охорони здоров'я. Переваги ринкової моделі охорони здоров'я. Недоліки ринкової моделі охорони здоров'я.

Соціальна модель системи охорони здоров'я. Особливості соціальної моделі охорони здоров'я. Системи соціальної моделі організації охорони здоров'я: система Бісмарка; система Беверіджа; система Семашко.

Суспільно-приватна модель системи охорони здоров'я. Особливості суспільно-приватної моделі системи охорони здоров'я. Ознаки суспільно-приватної моделі системи охорони здоров'я.

Медичне страхування як система організаційних та фінансових заходів системи охорони здоров'я. Страхова медицина. Завдання медичного страхування. Позитивні наслідки страхової медицини. Моделі медичного страхування. Форми медичного страхування: обов'язкове; добровільне.

Управління сферою культури. Організаційно-правові засади управління культурою. Основні елементи моделі державної політики у сфері культури. Моделі державної культурної політики: традиційна структурно-інституціональна («патерналістська»; функціонально-управлінська («партнерська»). Моделі фінансування державою сфери культури: держава-натхненник; держава-патрон; держава-архітектор; держава-інженер.

Державне регулювання сфери фізичної культури та спорту. Моделі управління фізичною культурою і спортом: американська; європейська;

пострадянська (тоталітарна). Моделі спортивного законодавства (нормативно-правового регулювання фізичної культури і спорту): «інтервент»; «неінтервент».

Змістовий модуль III. Соціальне партнерство і ефективність соціології економіки

Тема 5. Розвиток соціального підприємництва

Концепції маркетингу. Маркетинг. Концепції маркетингу: виробнича; концепція вдосконалення товару; концепція інтенсифікації комерційних зусиль; концепція маркетингу; концепція соціально-етичного маркетингу.

Соціально-етичний маркетинг. Передумови виникнення соціально-етичного маркетингу. Особливості впровадження підприємствами соціально-етичної концепції маркетингу. Принципи захисту інтересів споживачів.

Соціальна відповідальність бізнесу. Поняття «соціальна відповідальність бізнесу». Рівні соціальної відповідальності: базовий; корпоративний; вищий. Основні ініціативи соціально-відповідальної діяльності організацій: благодійні справи; благодійний маркетинг; корпоративний соціальний маркетинг; корпоративна філантропія; волонтерська робота в інтересах суспільства; соціально-етичні підходи до ведення бізнесу. Вигоди для бізнесу від виконання принципів соціальної відповідальності. Переваги, які отримує суспільство від дотримання бізнесом принципів соціальної відповідальності. Моделі соціальної відповідальності бізнесу: американська; європейська; японська.

Тема 6. Соціальна безпека та її діагностика

Діагностика рівня соціальної безпеки.

Рівень життя. Компоненти рівня життя: здоров'я; споживання продуктів харчування; освіта; зайнятість і умови праці; житлові умови; соціальне забезпечення; одяг; відпочинок і вільний час; права людини. Основні показники рівня життя: абсолютні (об'ємні); середні.

Якість життя. Параметри якості життя: фізичні; психологічні; ступінь незалежності; життя в суспільстві; навколишнє середовище; духовність і особисті переконання.

Індекс людського розвитку. Компоненти ІЛР: довголіття; освіта; рівень життя. Показник ІЛР. Індикатори ІЛР.

Індекс сталого розвитку. Базовий набір індикаторів сталого розвитку. Теми і підтеми ІСР. Система індикаторів сталого розвитку ЄС.

Соціальна диференціація і її вимірювання. Диференціація доходів. Основні причини нерівності доходів. Показники диференціації доходів: крива Лоренца; коефіцієнт (індекс) Джіні; децильний коефіцієнт.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/ п	Тема	Кількість годин		
		Аудиторна робота		самос- тійна робота
		лекції	семінар	
Змістовий модуль I				
1.	Тема 1. Предмет, зміст соціології економіки та її методологія	4	2	10
2.	Тема 2. Роль і місце соціальної політики в соціології економіки	4	2	10
	Загальна кількість	8	4	20
Змістовий модуль II				
1.	Тема 3. Управління соціальними процесами в соціальній економіці	4	2	10
2.	Тема 4. Управління соціальною сферою в соціальній економіці	4	2	10
	Загальна кількість	8	4	20
Змістовий модуль III				
1.	Тема 5. Розвиток соціального підприємництва	2	1	10
2.	Тема 6. Соціальна безпека та її діагностика	2	1	10
	Загальна кількість	4	2	20
	Разом	20	10	60

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, зміст соціології економіки та її методологія	2
2	Тема 2. Роль і місце соціальної політики в соціології економіки	2
3	Тема 3. Управління соціальними процесами в соціальній економіці	2
4	Тема 4. Управління соціальною сферою в соціальній економіці	2
5	Тема 5. Розвиток соціального підприємництва	1
6	Тема 6. Соціальна безпека та її діагностика	1
	Всього	10

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, зміст соціології економіки та її методологія	5
2	Роль і місце соціальної політики в соціології економіки	5
3	Управління соціальними процесами в соціальній економіці	5
4	Регулювання зайнятості населення	5
5	Регулювання доходів населення	5
6	Соціальні проблеми міграції та напрямки їх вирішення	5
7	Управління соціальною сферою в соціальній економіці	5
8	Державне регулювання системи освіти	5
9	Моделі державного регулювання охорони здоров'я	5
10	Управління сферою культури	5
12	Розвиток соціального підприємництва	5
13	Соціальна безпека та її діагностика	5
	Всього	60

7. Індивідуальні завдання

Завдання індивідуальної роботи студентів з курсу «Соціологія економіки» полягає у ґрунтовному вивченні окремих вузлових проблем курсу, які лягають в основу індивідуальних навчально-дослідних завдань та індивідуальних студентських наукових досліджень, зокрема за тематикою реферативних виступів.

8. Методи навчання

Інформаційно-ілюстративні, проблемні, частково-пошукові, дослідницькі із застосуванням: презентацій лекційного матеріалу; графоаналітичних вправ; розрахункових вправ; ситуаційних завдань; ділових ігор; друкованих роздаткових матеріалів.

Лекційний матеріал подається у вигляді презентацій. Під час лекцій аналізуються проблемні ситуації, зорганізується зворотний зв'язок з аудиторією шляхом формулювання запитань і стислих відповідей з обох сторін. Під час семінарських занять розглядаються теоретичні положення та їх практичне використання відповідно до тематичного плану занять.

9. Методи контролю

Контрольні заходи є невід'ємним атрибутом навчального процесу. Вони включають поточний, проміжний та підсумковий контроль.

Навчальна дисципліна «Соціологія економіки» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 3 змістовних модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять за визначеними питаннями, кейсами або реферативними завданнями до теми.

Проміжний контроль дає змогу оцінити рівень системного засвоєння теоретичного матеріалу та вміння його застосувати для аналізу соціологій економічних процесів. Проміжний контроль проводиться у вигляді модульних контрольних робіт по відповідних змістовних модулях.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену. Для його успішного складання пропонується перелік питань, які охоплюють програму курсу. Підсумковий контроль передбачає включення тестових завдань, що охоплюють різні теми курсу.

Студент може набрати до 75% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 25% підсумкової оцінки – при складанні екзамену.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

В залежності від повноти поточних відповідей, а також виконаних тестових завдань та РГР студент отримує 75 балів поточного контролю з урахуванням максимальної кількості балів в кожному модулі, згідно наведеної таблиці.

Оцінка ECTS	Оцінка (За національною шкалою)	Модуль1 (бали) питома вага 0,25	Модуль2 (бали) питома вага 0,25	Модуль3 (бали) питома вага 0,25
A	5 (відмінно)	23-25	23-25	23-25
B	4 (добре)	21-22	21-22	21-22
C	4 (добре)	19-20	19-20	19-20
D	3 (задовільно)	17-18	17-18	17-18
E	3 (задовільно)	15-16	15-16	15-16
FX	2 (незадовільно) з допуском до екзамену	0-14	0-14	0-14

Поточний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовний модуль 1.	0 - 25
1. Доповідь / реферат.	0 – 5
2. Тести по темі 1.	0 – 10
3. Тести по темі 2.	0 – 10
Змістовний модуль 2.	0 - 25
1. Доповідь / реферат.	0 – 5
2. Тести по темі 3.	0 – 10
3. Тести по темі 4.	0 – 10
Змістовний модуль 3.	0 - 25
1. Доповідь / реферат.	0 – 5
2. Тести по темі 5-6.	0 – 10
3. Розрахунково-графічна робота по темі 6.	0 – 10
Кількість балів за поточний контроль	0 – 75

Підсумкова семестрова оцінка

Види контролю	Кількість балів
Поточний контроль	0 – 75
Семестровий контроль (екзамен)	0 – 25
Разом	0 – 100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Сума балів за всі види діяльності</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	
A	90-100	5 (відмінно)	зараховано
B	83-89	4 (добре)	
C	75-82	4 (добре)	
D	68-74	3 (задовільно)	
E	60-67	3 (задовільно)	
FX	35-59	2 (незадовільно) з допуском до екзамену	не зараховано
F	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендовані джерела та література

Базова література

1. Атаманюк Р.Ф., Атаманюк Е.А. Соціальна економіка: навчальний посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2020. – 203[1] с.
2. Васильєв В. В. Соціальна робота на підприємстві : навч. посіб. / В. В. Васильєв. – Київ : Слово, 2011. – 423 с.

3. Головіна О.Г. Основи соціальної економіки: підручник. 2ге вид., перероблене та доповнене. К. :Центр учбової літератури, 2013. 648 с.
4. Дідківська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки. К.: Знання, 2008. 213 с.
5. Єременко В. Соціальна економіка. К.: Інформаційно-видавничий центр Держкомстату, 2003. 351 с.
6. Зухба О.М., Ляшенко Л.І. Економічна соціологія. Навчальний посібник. Донецьк: ДонНТУ, 2013. 161 с.
7. Івасюк Ю. Б. Економічна соціологія. – Львів : Новий Світ-2000, 2019. Матвеев С.О., Лясота Л.І. Економічна соціологія: Підручник. – Суми: Університетська книга, 2006. – 184 с.
8. Кілей Ю. Г. Соціальна статистика : навч. посіб. / Ю. Г. Кілей. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 239 с.
9. Кліменко О. М. Соціальна економіка : навч. посіб. / О. М. Кліменко, М. А. Мащенко. – Харків : ХНЕУ, 2013. – 148 с.
10. Коваліско Н.В. Основи економічної соціології: навч.-метод. посібник / Н.В. Коваліско, А.І. Кудринська. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. – 442 с.
11. Кравченко М. В. Система соціального захисту населення як об'єкт державної політики : методологія та практика : монографія М. В. Кравченко. Київ:Інформ.-аналіт. агентство, 2012. 451 с.
12. Лукашевич М.П. Соціологія економіки. Підручник. – К.: Каравела, 2009. – 280с.
13. Скуратівський В. А. Соціальна економіка : навч. посіб. В. А. Скуратівський, О. М. Палій, Е. М. Лібанова. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Вид-во УАДУ, 2003. 365 с.
14. Соціальна економіка : конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка» / уклад. Л. С. Ларка. – [електронне видання]. – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 56 с.
15. Соціальна економіка [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Ю. В. Сотнікова, Н. В. Аграмакова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 285 с. ISBN 978-966-676-747-2
16. Соціальна економіка: Навч. посіб. Кол. авт. О.О.Беляєв, М.І.Диба, В.І.Кириленко, О.М.Комяков, О.В.Сінельник. К.: КНЕУ, 2005.
17. Соціологія економіки: Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавр за спеціальністю 231 «Соціальна робота» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Піхорович В.Д. – Електронні текстові дані (1 файл: 117 Кбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 65 с.
18. Соціологія: словник термінів і понять. – К.: Кондор, 2006.
19. Шевченко О. О. Соціальна економіка : навч. посіб. / О. С. Шевченко. – Краматорськ : ДДМА, 2008. – 59 с.
20. Ягодка А. Г. Соціальна інфраструктура і економіка : навч. посіб. А. Г. Ягодка. Київ : КНЕУ, 2000. 212 с.

Додаткова література

1. Волкова М. В., Шевченко В. С. Роль соціального підприємництва у забезпеченні сталого розвитку України. Вісник Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова. 2016. URL: periodicals.karazin.ua (дата звернення: 10.04.2019).
2. Геєць В. М. Яке майбутнє у соціальної держави? Економіка України. 2013. № 7. С. 4–20.
3. Голуб'як Н. Р. Соціальне підприємництво як механізм вирішення соціально-політичних проблем. S.P.A.C.E. 2017. № 2. С.16-20.
4. Іщенко А.О. Соціальна і гуманітарна політика : навч.- метод. посіб. Черкас. нац. унт ім. Б. Хмельницького. Черкаси, 2011. 400 с.
5. Колот А. М. Соціальна відповідальність людини як чинник стійкої соціальної динаміки: теоретичні засади. Україна: аспекти праці. 2011. № 3. С. 3-9.
6. Кравченко М. В. Система соціального захисту населення як об'єкт державної політики : методологія та практика : монографія / М. В. Кравченко. – Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2012. – 451 с. 55
7. Марков К. А. Проблема визначення поняття соціальної держави в науці. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2015. Вип. 5. С. 27–36.
8. Міграція в Україні: цифри і факти. МОМ ООН Міграція, 2019. URL: https://iom.org.ua/sites/default/files/iom-ukraine_facts-ukr_2019.pdf
9. Семигіна Т.В. (2016). Онлайн технології у практичній соціальній роботі. URL: <https://bit.ly/35vI1cH>
10. Семигіна Т.В., Пожидаєва О.В. (2020). Формування компетентностей соціальних працівників: міжнародна та локальна практика. URL: <https://bit.ly/3nQSPug>
11. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017. 92 с.
12. Ушакова Н.Г., Помінова І.І. Соціально-економічні типи країн: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2004. 304 с.
13. Філіпчук В.Р. Тенденції та проблеми фінансового забезпечення соціального захисту населення за умов глобалізації. Причорноморські економічні студії. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/31_2018/29.pdf.
14. Mair J. Social entrepreneurship research: A source of explanation, prediction, and delight. Journal of World Business. 2006. № 41. P. 36-44.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
2. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
3. www.ua.undp.org/content/undp/ua/ukraine/docs/SDGreports/UN_DP_Strategy_v06-optimized.pdf&usg=AOvVaw0nkX4N-wkWJ4i_0zEUIU__ - Стратегія сталого розвитку України-2030. URL:

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjjsiu3NfsAhXul4sKHY66CSkQFjABegQIAxAC&url=http%3A%2F%2F>